

Ho sap tothom, i és profecia

*Cantata per a cor d'infants, cor mixt
i orquestra o conjunt instrumental,
amb la participació del públic*

Partitura de veus i reducció de piano

Música de
Narcís Bonet

Poema de
J. V. Foix

Ho sap tothom i és profecia

Partitura de veus i reducció de piano

per a la versió de 1984 per a cor d'infants, cor mixt, dos pianos, flauta-flautí, percussió i participació del públic,

per a la versió original (de 1972) per a cor d'infants, cor mixt, i orquestra: flauta-flautí, clarinet en Si^b, fagot, trompa, trompeta, percussió 1 (caixa, triangle, pandereta, campanes, cascabels, tam-tam i timbales), percussió 2 (xilòfon, tamborí, celesta o timbres, cascabels, plat suspès, bombo, platerets, caixa i tam-tam), piano, violí 1r, violí 2n, viola, violoncel i contrabaix (la corda pot augmentar-se eventualment).

1a edició: maig 2019

© Del poema: J. V. Foix

© De la música: Narcís Bonet

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

Tel: + 34 93 832 69 46 + 34 93 318 06 05

email: dinsic@dinsic.com - www.dinsic.com

Disseny coberta: Ludovica Mosca

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

Imprès a: Service Point

Pau Casals, 161-163

08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Dipòsit legal: B 13512 2019

ISMN: 979-0-69231-965-8

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la reprograma i el tractament informàtic, i també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

Tel: + 34 93 832 69 46 + 34 93 318 06 05

email: dinsic@dinsic.com - www.dinsic.com

Ho sap tothom i és profecia

Quan Antoni Parera, president de la *Dotació d'Art Castellblanch*, em proposà d'escriure una obra que fos un missatge d'esperança i de germanor per fer cantar i fer sentir, avui, el Misteri de Nadal als nostres infants, vaig dubtar davant la dificultat de trobar un text que, responnent a aquest sentit i amb la forma actual, s'imposés, sobretot, per la seva força poètica i que, a la vegada, permetés un tractament musical adequat a l'esperit i a les possibilitats d'aquest eixam esperançador de corals infantils que s'esten pel nostre país.

De sobte, però, em vingué a la memòria la veu del poeta pregonant: **A cal fuster hi ha novetat**. I, en rellegir-lo, vaig trobar en el poema de **J. V. Foix** tot el que em demanava l'amic Parera, el que jo hi cercava i, encara més! Tot d'una, aquest original i casolà anunci de la Bona Nova me'l vaig sentir cantar, com si m'arribés d'un crit del carrer, amb la tonada del pellaire: "Hi ha cap pell de conill?" Però aquest crit, que per a Salvador Espriu és la crida de la Mort, s'esdevenia en mi un anunci de Vida. M'hi vaig posar a treballar tot seguit. Em calia, però, vèncer altres dificultats: l'obra destinada a ésser cantada per infants, havia d'ésser musicalment entenedora i, tècnicament, lliure de dificultats que n'impedissin l'execució. Em vaig deixar portar pel text i, com un director d'escena que amb el moviment i el gest dels actors ordena plàsticament i subratlla les inflexions i els contorns del text i el seu contingut, així vaig cercar el ritme intern i les inflexions melòdiques o harmòniques que em permetrien de trobar la correspondència musical d'aquell gest plàstic.

El crit del pellaire, d'una banda, s'organitzava tot sol en Coral, sostingut pel toc de campanes –un altre element anunciador– per proclamar: **Ho sap tothom i és profecia**. I la proclama, exposada a la dreta de l'escena demanava resposta a l'esquerra. I –**La meva mare ho va dir un dia**– reprenien els de la dreta, però la força de l'anunci de la profecia feia esclatar, no ja el cor de l'escena, sinó que, desbordant-se, hi responia ara també tot el poble –el públic– que s'afirmava i participava així del missatge d'esperança i de germanor. L'obra prenia, doncs, de cop i volta, una nova

dimensió –la participació del públic– no cercada gratuïtament ni arbitrària, sino imposada per la naturalesa mateixa d'aquest nou cos que formaven ara, indissolublement units en mi, el poema i la seva plasmació sonora.

D'altra banda, seguint el text, el poeta deia:

La meva mare ho va dir un dia

Quan m'acotxava amb blats lleugers;

i sols bastava el verb acotxar per deixar-s'hi gronxar amb una cançó de bressol que s'afinava al capdavall en la veu d'un infant sol que anuncia: **A cal fuster hi ha novetat**. La cançó de bressol em servia, a més, de contrast entre la introducció i l'estrofa següent –**Els nois que rondan per les cales**– que em permetia de nou el mateix tractament –ara ràpid i juganer– de veus alternades que es responien i corresponien cridant **per les cales o per l'ull de les escales**

Que a cal fuster hi ha novetat

El poeta fa entrar llavors en escena **Els qui ballaven per les sales** i, per primera vegada en la meva música, s'insinua el ritme de la sardana per convergir de nou en l'alternança de veus dels qui **guaiten des del moll**

Un estel nou que passa el coll

La tercera estrofa salpa mar enllà amb **el pirata i el capità d'una fragata**, i la imatge plàstica que el poeta evocà en mi és la del rem solcant les ones i la veu ferrenya del mariner acompassant-s'hi, mig trencada per la cremor de **l'arbre dels escrits** i l'evocació de **la rosa de les nits** –reminiscència de la cançó de bressol– i represa i ampliada a quatre veus en

L'or i l'escuma d'una mata

Clamen, somnàmbuls, pel serrat:

A cal fuster hi ha novetat.

I en aquest darrer vers s'hi afegeix encara el Poble, tot cloent la primera part de l'obra –tres estrofes– que lliga amb la segona –quatre estrofes– mitjançant un comentari instrumental que prepara l'ert i desolat **plor dels rics que salpa pels aires**,

**I les rialles dels captaires
Solquen els glaços del teulat.**

En la veu d'un infant sol **Un pastor ho conta**
—confidencialment— **als vinyataires:**

A cal fuster hi ha novetat

I reprèn el tema inicial, però inversament, és a dir: neix pianíssim i, poc a poc, s'encendrà amb el **roig roent** amb què

Pinten, pallards, l'Ajuntament

Solemnement, i amb el símbol musical que ens representa*,

**El jutge crema paperassa
Dels anys revolts, a un cap de plaça,
i el mestre d'aixa riu tot sol.**

Un lleu record de la cançó de bressol, sostinguda per la marxa inexorable, ens torna al tema desolat per dir-nos que

**Tot és silenci al ras de raça
Quan els ho diu l'autoritat:**

i de nou la veu d'un infant sol ens recorda que

A cal fuster hi ha novetat

La construcció, tan rigorosa, del poema de **J. V. Foix** em permeté de reutilitzar la mateixa música de la segona i tercera estrofes per a les dues següents: el to hi correspon, vers per vers, i així vaig poder, tot donant unitat a l'obra, estalviar als infants la dificultat —en una obra relativament llarga i sense interrupció— d'aprendre's massa música. D'aquí també el caràcter marcadament reiteratiu de l'obra: facilitar-ne l'execució, en part improvisada a causa de la participació del públic, i d'altra banda, respondre a aquells mòbils profunds del sentiment col·lectiu que es complau en la insistència d'unes lletanies, siguin religioses o profanes, com trobem avui en la música *pop*.

Amb la penúltima estrofa el Cor inicia la tercera i darrera part de l'obra, reprenent el tema del començament:

**Res no s'acaba i tot comença.
Vénen mecànics de remença**

i el Poble s'hi afegeix:

Amb olis nous de llibertat

El Cor reprèn:

Una Veu canta en recompensa:

I de nou s'hi afegeix el Poble:

Que a cal fuster hi ha novetat.

La tonalitat de Mi bemoll major, escamotejada des del començament, s'afirma ara en exposar el Coral final que inicia el Cor:

**Des d'Alacant a la Provença
Qui mor no mor si el son és clar
Quan neix la llum en el quintar.**

I s'hi afegeix novament el Poble, cantant tothom la darrera estrofa:

**La gent s'agleva en la nit dura.
Tots anuncien la ventura.
Les Illes porten el saïm,
I els de l'Urgell farina pura:
Qui res no té, clarors del cim.
La fe que bull no té captura
I no es fa el Pa sense el Llevat:
A cal fuster hi ha novetat.**

Poema de J. V. Foix - Nadal de 1953
Música de Narcís Bonet - setembre de 1972

* *L'Himne dels "Segadors"* (Nota de l'editor).

Ho sap tothom i és profecia

A la meva estimada neboda, Montserrat Bonet i Agustí,
tan identificada amb aquesta obra

Música: **Narcís Bonet** (1933-2019)

Text: **J.V. Foix** (1893-1987)

INFANTS
NOIES - B *f*

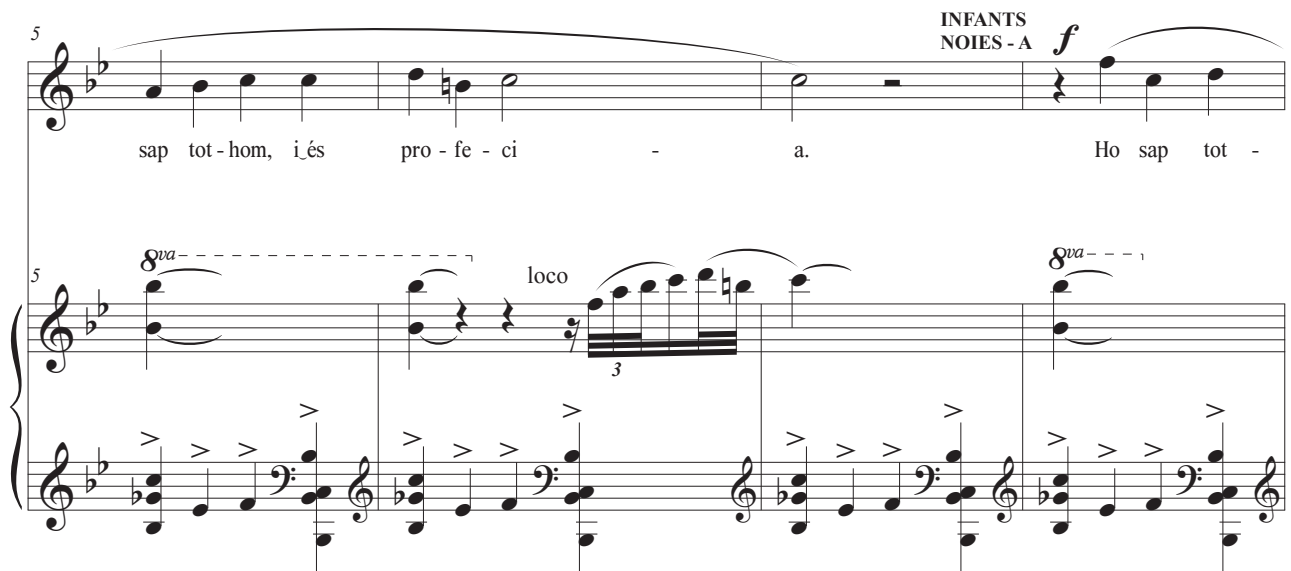
Ho

5

INFANTS
NOIES - A *f*

sap tot-hom, i és pro-fe-ci - a. Ho sap tot -

9

INFANTS
NOIES - TOTS *f*

hom, i és pro-fe-ci - a. La

